

КАФЕДРА СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
доц. Т.М. Солонинко

[Handwritten signature]

17 07 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Профілактика стоматологічних захворювань (3 курс)

ОК 26

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»
кваліфікації освітньої «Магістр стоматології»
кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог»

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
стоматології дитячого віку

Протокол № 6
від « 31 » травня 2023 р.

Завідувач кафедри

доц. Колесніченко С.В.

«Затверджено»

профільною методичною комісією
зі стоматологічних дисциплін

Протокол № 2
від " 16 " червня 2023 р.

Голова профільної
методичної комісії

[Handwritten signature]
проф. Варес Я.Е.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Колесніченко О.В., завідувач кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького, к.мед.н., доцент;

Гриньох В.О., к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького;

Солонько Г.М., к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького;

Гірчак Г.В., к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького;

Пришко З.Р., к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького;

Малко Н.В., к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького;

Єфремова О.В., к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Неміш О.М., к.мед.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології, пародонтології та стоматології ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького.

Бучковська А.Ю., к.мед.н., доцент кафедри терапевтичної стоматології ЛНМУ імені Данила Галицького.

Зміни та доповнення до програми навчальної дисципліни на 2023-2024 н.р.

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки
	Змін та доповнень немає		

Завідувач кафедри стоматології дитячого віку
доцент **Колесніченко О.В.**

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» складена відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня галузі знань 22 “Охорона здоров’я” спеціальності 221 “Стоматологія”

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Профілактика стоматологічних захворювань – це навчальна дисципліна, що надає змогу студентам оволодіти певними навичками проведення профілактичних оглядів та епідеміологічного стоматологічного обстеження населення, виявлення та усунення факторів ризику виникнення стоматологічних захворювань, організації та здійснення профілактичних заходів у дітей різного віку на індивідуальному, груповому рівнях, а також методами стоматологічної освіти та здійснення мотивації населення до підтримки стоматологічного здоров’я. Набуті таким чином знання та вміння вони використовуватимуть під час практичної діяльності.

Своєрідність викладання профілактики стоматологічних захворювань полягає в тому, що саме з цього предмета розпочинається ознайомлення з клінічною роботою дитячого стоматолога, при цьому профілактика об’єднує теоретичні та клінічні дисципліни.

Опис навчального плану з дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			СРС	семестр	Види контролю
	Всього Кред/год	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних			
Профілактика стоматологічних захворювань	1,5 / 45 год	4	14	27	V	
Профілактика стоматологічних захворювань	2,5 / 75 год	6	36	33	VI	іспит
Всього	4/120	10	50	60		

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» є:

- мета, завдання, методи профілактики стоматологічних захворювань;
- анатомо-фізіологічні особливості будови порожнини рота у дітей різного віку;
- періоди розвитку тимчасових та постійних зубів, етапи розвитку слизової оболонки порожнини рота та пародонту у дітей;
- стоматологічне обстеження дитини із визначенням стоматологічного статусу, індексів карієсу, гігієнічних та пародонтальних індексів;
- обстеження пацієнта за методикою ВООЗ та аналіз карти ВООЗ;
- карієсогенна ситуація в порожнині рота;
- структура та біологічні властивості емалі;
- ступінь резистентності емалі зуба;
- захисні механізми порожнини рота та участь мікрофлори у виникненні основних стоматологічних захворювань;
- методи, засоби та предмети гігієни порожнини рота;
- контрольоване чищення зубів у дітей та професійна гігієна порожнини рота;
- методи гігієни порожнини рота;
- форми, методи санітарно-просвітницької роботи та гігієнічне навчання;
- засоби ендогенної профілактики карієсу зубів для дітей різного віку;
- засоби екзогенної профілактики карієсу зубів для дітей різного віку;
- ремінералізуюча терапія;
- герметизація фісур;
- оцінювання ефективності профілактики карієсу;
- основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонту у дітей різного віку та шляхи їх профілактики;
- заходи профілактики захворювань пародонту у дітей різного віку;
- засоби для гігієнічного догляду за порожниною рота при захворюваннях тканин пародонту;
- складові та організаційні принципи комплексної системи профілактики стоматологічних захворювань у дітей; о ефективність комплексної системи профілактики.

Міждисциплінарні зв'язки "Профілактика стоматологічних захворювань"

як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини, гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології;
- б) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін терапевтичного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та ортодонтії й інтегрується з цими дисциплінами;
- в) закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін як дитяча терапевтична стоматологія, терапевтична стоматологія та ортодонтія;

г) інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: дитячою терапевтичною стоматологією, терапевтичною стоматологією, ортодонтією.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» формування знань та практичних навичок, щодо профілактичних заходів, спрямованих на збереження високого рівня стоматологічного здоров'я та запобігання виникнення хвороб.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» є:

- здійснювати епідеміологічний аналіз стоматологічної захворюваності населення;
- обґрунтувати гігієнічні заходи з профілактики стоматологічних захворювань;
- планувати первинну та вторинну профілактику найбільш поширених стоматологічних захворювань у дітей різного віку;
- проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених стоматологічних захворювань у дітей різного віку;
- планувати заходи для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань, оцінити їх ефективність.

1. 3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

інтегральна:

1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю “Стоматологія” у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність працювати у команді.

ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

ФК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

ФК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

ФК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.

ФК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі “Матриця компетентностей”

Матриця компетентностей

Прогр. комп.	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	<i>Загальні компетентності</i>				
ЗК 1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та показники, що їх характеризують.	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
ЗК 2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Знати особливості професійної діяльності лікаря-стоматолога.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
ЗК 3.	Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань.	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних завдань.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень.
ЗК 4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Знати державну мову, включно професійного спрямування.	Вміти користуватися державною мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
ЗК 5.	Здатність пілкуватися англійською мовою.	Володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування.	Вміти користуватися іноземною мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
ЗК 6.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Мати сучасні знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.
ЗК 7.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Мати необхідні знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі для пошуку, опрацювання та аналізу нової інформації з різних джерел.	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.
ЗК 8.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань.	Вміти використовувати фахові знання для адаптації та дій в новій ситуації.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань в новій ситуації.

ЗК9.	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Знати методи реалізації знань у виявленні, постановці та вирішенні проблем професійної діяльності.	Вміти використовувати фахові знання для виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності з метою виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень щодо вирішення проблем професійної діяльності.
ЗК10.	Здатність бути критичним і самокритичним.	Знати способи самокритичності.	Бути критичним і самокритичним.	Формувати самокритичність.	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань.
ЗК11.	Здатність працювати у команді.	Знати способи колективної взаємодії під час роботи у команді.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час колективної взаємодії.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток.
ЗК12.	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Здатність оцінити стан навколишнього середовища.	Вміти аналізувати показники якості навколишнього середовища.	Забезпечувати якісне виконання професійних завдань в умовах збереження навколишнього середовища.	Нести персональну відповідність за дотримання правил збереження навколишнього середовища при виконанні професійних завдань.
ЗК13.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки.	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї.	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	Нести відповідальність за свою громадянську позицію та діяльність.
ЗК15.	Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та ЩЛД	Знати способи визначення раціонального режиму праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та ЩЛД	Вміти визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та ЩЛД	Формувати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та ЩЛД	Нести відповідальність за способи визначення раціонального режиму праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та ЩЛД
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
ФК 1.	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Знати способи збору медичної інформації про пацієнта і аналізу клінічних даних.	Вміти збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Формувати комунікаційну стратегію на етапах збору та аналізу клінічних даних.	Нести персональну відповідальність за збір та аналіз клінічних даних.
ФК2.	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	Знати способи інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних досліджень.	Вміти інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень.	Використовувати інформаційні комунікації для інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних досліджень.	Нести відповідальність за інтерпретацію результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
ФК 4.	Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	Знати способи планування та проведення заходів із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	Вміти планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	Дотримуватися плану проведення заходів із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.	Нести відповідальність за планування та проведення заходів із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

ФК 6.	Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки.	Знати способи визначення визначати раціонального режиму праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки.	Вміти визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки.	Формувати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки.	Нести відповідальність за способи визначення раціонального режиму праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки.
ФК 8.	Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	Знати етапи виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.	Вміти виконати медичні та стоматологічні маніпуляції.	Використовувати додаткові засоби під час виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.	Нести відповідальність за якість виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
ФК 12.	Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.	Знати етапи організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.	Вміти організувати та провести скринінгове обстеження в стоматології.	Використовувати додаткові засоби під час проведення скринінгового обстеження в стоматології.	Нести відповідальність за проведення скринінгового обстеження в стоматології.
ФК 13.	Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	Знати методи та способи оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	Вміти оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	Формувати та дотримуватися підходів оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	Нести відповідальність за оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
ФК 14.	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	Знати способи ведення нормативної медичної документації.	Вміти вести нормативну медичну документацію.	Використовувати сучасні технології для ведення нормативної медичної документації.	Нести відповідальність за заповнення нормативної медичної документації.
ФК 15.	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Знати способи опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Вміти проводити опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Використовувати сучасні технології для опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	Нести відповідальність за якість працювання державної, соціальної та медичної інформації.
ФК 16.	Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	Знати способи організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	Вміти організувати і проводити реабілітаційні заходи та догляд у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	Використовувати сучасні технології для організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	Нести відповідальність за якість організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.
ФК 17.	Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.	Знати правове забезпечення власної професійної діяльності.	Вміти забезпечити професійну діяльність з правового боку.	Використовувати сучасні комунікації та технології для правового забезпечення власної професійної діяльності.	Нести відповідальність за влану професійну діяльність з правового боку.

Програмні результати навчання (ПРН):

Кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Профілактика стоматологічних захворювань»

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартами схеми.

ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Результати навчання для дисципліни.

Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології.

Демонструвати вміння проводити алгоритм обстеження дітей, індексу оцінку стану порожнини рота і знання загальних питань профілактики стоматологічних захворювань:

- знати мету, завдання, методи профілактики стоматологічних захворювань;
- вивчити анатомо-фізіологічні особливості будови порожнини рота у дітей різного віку;
- знати періоди розвитку тимчасових та постійних зубів, етапи розвитку слизової оболонки порожнини рота та пародонта у дітей;
- провести стоматологічне обстеження дитини із визначенням стоматологічного статусу, індексів карієсу, гігієнічних та пародонтальних індексів;
- обстежити пацієнта за методикою ВООЗ та провести аналіз карти ВООЗ;
- здійснювати епідеміологічний аналіз стоматологічної захворюваності населення.

Демонструвати знання карієсрезистентності, виявлення карієсогенної ситуації і проведення професійної гігієни порожнини рота у дітей:

- виявлення карієсогенної ситуації в порожнині рота;
- знати структуру та біологічні властивості емалі;
- знати та вміти визначати ступінь резистентності емалі зуба;
- знати захисні механізми порожнини рота та участь мікрофлори у виникненні основних стоматологічних захворювань;
- знати методи, засоби та предмети гігієни порожнини рота;
- рекомендувати методи, засоби та предмети гігієни порожнини рота у залежності від стоматологічного статусу;
- проводити контрольоване чищення зубів у дітей та професійну гігієну порожнини рота;
- проводити навчання методам гігієни порожнини рота;
- знати форми, методи санітарно-просвітницької роботи та використовувати їх для гігієнічного навчання.
Вирізняти особливості застосування принципів профілактики карієсу та захворювань пародонта у дітей в залежності від віку. Опанувати принципи і методи комплексної системи профілактики стоматологічних захворювань:
- планувати та рекомендувати засоби ендогенної профілактики карієсу зубів для дітей різного віку;
- планувати та рекомендувати засоби екзогенної профілактики карієсу зубів для дітей різного віку;
- проводити ремінералізуючу терапію;
- проводити неінвазивну та інвазивну герметизацію фісур;
- оцінювати ефективність профілактики карієсу;
- знати основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта у дітей різного віку та шляхи їх профілактики;
- планувати заходи профілактики захворювань пародонта у дітей різного віку;
- призначати засоби для гігієнічного догляду за порожниною рота при захворюваннях тканин пародонта;
- знати складові та організаційні принципи комплексної системи профілактики стоматологічних захворювань у дітей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни буде засвоєно:

1. Профілактику стоматологічних захворювань: визначення, мета, завдання, методи, визначення економічної ефективності.
2. Анатомо-фізіологічні особливості будови порожнини рота у віковому аспекті.
3. Розвиток щелепно-лицевої ділянки, зубів, слизової оболонки порожнини рота і пародонта.
4. Періоди розвитку тимчасових і постійних зубів. Вплив загального стану організму на розвиток зубів.
5. Ознаки фізіологічного прорізування зубів у дітей. Терміни закладки, мінералізації, прорізування тимчасових зубів.
6. Терміни формування та розсмоктування коренів тимчасових зубів. Види і типи резорбції коренів тимчасових зубів.
7. Терміни закладки, мінералізації, прорізування та формування коренів постійних зубів.
8. Чинники ембріонального та постембріонального періодів розвитку, що впливають на закладку та мінералізацію зубів.
9. Роль спадковості та чинників зовнішнього середовища у розвитку карієсу та некаріозних уражень зубів.
10. Алгоритм огляду стоматологічного пацієнта.
11. Зубна формула: визначення і призначення. Запис клінічної (за графіко-цифровою і двозначною системами) і анатомічної зубної формули.
12. Анатомо-топографічні особливості тимчасових і постійних зубів у дітей. Відмінності тимчасових зубів від постійних.
13. Методика стоматологічного обстеження за ВООЗ. Карта ВООЗ, її характеристика. Оцінка результатів.
14. Зубні відкладення. Їх роль в патогенезі карієсу зубів і захворювань пародонта.
15. Гігієнічні індекси. Оцінка гігієнічного стану порожнини рота за Федоровим-Володкіною, Грінном-Вермільоном, Сілнес-Лоу.
16. Методи чищення зубів. Контрольоване чищення зубів в організованих дитячих колективах.
17. Предмети гігієни порожнини рота. Класифікація. Показання до застосування.
18. Засоби гігієнічного догляду за порожниною рота. Класифікація, фізико-хімічні властивості. Показання до застосування.
19. Вибір засобів і предметів гігієни порожнини рота залежно від стоматологічного статусу.
20. Професійна гігієна порожнини рота: методи та оснащення.
21. Гігієнічне навчання і виховання. Організація. Методи проведення.
22. Емаль зуба. Гістологічна будова, хімічний склад, фізичні властивості. “Дозрівання” емалі після прорізування зуба.
23. Незріла емаль як можливий карієсогенний чинник. Методи і засоби профілактичного впливу.
24. Структура і біологічні властивості дентину.
25. Гомеостаз твердих тканин зуба після прорізування. Механізми регуляції.
26. Біологічні властивості пульпи зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба.
27. Слина. Її склад, властивості, роль у “дозріванні” емалі і у підтримці гомеостазу твердих тканин зубів.
28. Мікрофлора порожнини рота. Її фізіологічне значення, вплив на розвиток карієсу і захворювань пародонта. Методи і засоби попередження її патологічного впливу.
29. Епідеміологія основних стоматологічних захворювань. Епідеміологічне обстеження в стоматології. Методи, облікові форми.
30. Поширеність і інтенсивність карієсу зубів у дітей. Вплив кліматичних, географічних, соціально-економічних, екологічних факторів на поширеність і інтенсивність карієсу зубів у дітей.
31. Індекси карієсу.
32. Визначення кислотостійкості емалі (ТЕР-тест, КОШРЕ-тест, CRT-тест).
33. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Чинники, що призводять до її розвитку, їх виявлення та усунення.
34. Вуглеводи в патогенезі карієсу. Механізм дії. Методи профілактики.

35. Наукове обґрунтування первинної профілактики карієсу зубів.
36. Захисні механізми порожнини рота. Їх роль в профілактиці карієсу зубів, захворювань пародонта.
37. Пародонт, визначення, будова. Загальні та місцеві етіологічні чинники захворювань пародонта.
38. Індексна оцінка стану тканин пародонта (СРІ, КРІ, РМА, РІ, проба Писарева-Шилера).
39. Санітарна освіта в системі комплексної профілактики стоматологічних захворювань. Основні форми санітарно-просвітницької роботи з різними контингентами населення.
40. Фтор, вплив недостатності та надлишку фтору у питній воді на розвиток патології твердих тканин зубів і тканин пародонта.
41. Складові підготовчого періоду в організації первинної профілактики карієсу. Їх характеристика.
42. Методи і засоби екзогенної профілактики карієсу зубів у дітей.
43. Значення кальцію, фосфору і фтору в системі екзогенної профілактики карієсу. Препарати кальцію, фосфору і фтору, механізм їх дії.
44. Методи і засоби ендогенної профілактики карієсу в період закладки і формування зубів (у вагітної та жінки, що годує, немовляти).
45. Екзогенна профілактика карієсу препаратами фтору. Методика проведення, оцінка ефективності. Механізм дії.
46. Герметизація фісур як метод профілактики карієсу зубів, показання, методики.
47. Герметики: класифікація, склад, властивості.
48. Види та методи ендогенної профілактики карієсу зубів у дітей. Планування профілактики карієсу зубів у залежності від виразності факторів карієсогенної ситуації. Взаємодія з лікарем-педіатром.
49. Шляхи надходження та насиченість фтором організму людини. Вміст фтору у питній воді. Механізм карієспрофілактичної дії фторидів.
50. Потреба у макро- і мікроелементах, вітамінах дітей різного віку. Сучасні лікарські препарати, що містять макро- і мікроелементи, вітаміни та їх призначення дітям різного віку.
51. Види екзогенної профілактики карієсу зубів у дітей різного віку. Контроль ефективності екзогенної профілактики карієсу.
52. Засоби для місцевої профілактики карієсу, призначення, способи застосування.
53. Основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта у дітей різного віку та шляхи їх профілактики. Методи проведення профілактики захворювань пародонта. Засоби, що використовуються для профілактики захворювань пародонта.
54. Використання методів гігієни порожнини рота для профілактики захворювань пародонта. Призначення засобів для гігієнічного догляду за порожниною рота при захворюваннях тканин пародонта.
55. Грудне вигодовування. Його роль в профілактиці стоматологічних захворювань.
56. Роль раціонального харчування у профілактиці карієсу.
57. Роль загальносоматичних захворювань вагітної жінки і дитини в генезі карієсу. Роль стоматолога, педіатра, гінеколога у первинній профілактиці карієсу зубів у дітей. Організація, методи впровадження.
58. Комплексна система профілактики карієсу зубів. Основні елементи програми. Критерії оцінки ефективності впровадження програми профілактики карієсу зубів і захворювань пародонта.
59. Організація комплексної профілактики карієсу зубів. Державний, груповий, індивідуальний рівні впровадження.
60. Індивідуальна профілактика захворювань пародонта. Засоби і предмети гігієни, методики їх застосування.
61. Сучасні принципи організації і методи проведення профілактики стоматологічних захворювань.
62. Планування, організація і проведення профілактичних заходів в організованих дитячих колективах.
63. Аналіз і оцінка ефективності первинної профілактики карієсу зубів і захворювань пародонта.
64. Санітарна стоматологічна освіта – мотивація населення до підтримки здоров'я порожнини рота.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» студент повинен вміти:

1. Вміти проводити обстеження згідно алгоритму. Запис зубної формули.
2. Визначати індекси карієсу (КРІВ зубів, КРІ поверхонь, кр зубів, КРІВ+кр зубів) та ступінь активності карієсу.

3. Визначати поширеність карієсу, індекси приросту інтенсивності карієсу і редукції карієсу.
4. Заповнити карту епідеміологічного обстеження ВООЗ.
5. Організація санітарної освіти (бесіда, сан. бюлетень та інше).
6. Визначати індекси гігієни порожнини рота (Федорова-Володкіної, Гріна-Вермільюна, Сілнес-Лоу, Пахомова).
7. Визначати індекси стану тканин пародонта (РМА, SPI, КПІ та ін.).
8. Володіти методами чищення зубів (індивідуальна гігієна, контрольоване чищення, професійна гігієна порожнини рота).
9. Призначати засоби гігієни порожнини рота залежно від стоматологічного статусу.
10. Визначати карієсогенну ситуацію порожнини рота (ТЕР, КОШРЕ та інше).
11. Навчити дитину гігієнічному догляду за порожниною рота із застосуванням зубочисток, зубних ниток, стимуляторів та інш.
12. Видалити зубні відкладення із застосуванням стоматологічних інструментів, ультразвуку.
13. Провести урок гігієни в дитячому садку та у школі.
14. Планувати і проводити групову профілактику у дітей дошкільного та шкільного віку.
15. Скласти план і визначити ефективність екзогенної та ендогенної профілактики карієсу зубів.
16. Обробляти зуби ремінералізуючими засобами, фторлаком.
17. Проводити герметизацію фісур молярів у дітей.
18. Скласти план і визначити ефективність профілактики захворювань пародонта.
19. Скласти план і визначити ефективність комплексної профілактики стоматологічних захворювань.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **120 годин / 4,0 кредити ЄКТС** (50 годин практичних занять та 10 годин лекцій) та 60-самостійна позааудиторна робота студентів).

ІІІ. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Профілактика стоматологічних захворювань»

Всього годин: 120 годин/4 кредити

(лекції – 10 годин, практичні заняття – 50, СРС – 60 год.

Теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	ІДСР
Профілактика стоматологічних захворювань				
1. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань. Алгоритм обстеження дітей та індексна оцінка стану порожнини рота.				
Тема №1. Введення в курс профілактики. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань, поняття, мета, завдання, методи. Інструктаж з техніки безпеки при роботі в стоматологічній залі. Інструктаж щодо запобігання поширенню коронавірусної інфекції (COVID-19), дотримання правил респіраторної гігієни та протиепідемічних заходів. Правила використання та утилізації засобів індивідуального захисту.		2	3	

Тема №2. Анатомо-фізіологічні особливості будови органів порожнини рота у віковому аспекті. Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки, формування зубів, слизової оболонки порожнини рота та тканин пародонта.	2	2	3	
Тема №3. Алгоритм стоматологічного обстеження. Запис зубної формули. Практичне ознайомлення студентів з методикою огляду один на одному.		2	3	
Тема №4. Індекси карієсу. Індекси гігієни порожнини рота (Green-Vermillion, Федорова-Володкіної, Silness-Loe). Індексна оцінка стану тканин пародонта (CPI, PMA, PI, проба Шиллера –Писарева).		2	6	
Тема №5. Методика стоматологічного обстеження згідно даних ВООЗ. Карта реєстрації стоматологічного статусу. Заповнення карти. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Методи її виявлення та усунення.		2	4	
Тема №6. Структура і біологічні властивості емалі, дентину та пульпи зуба. Дозрівання емалі після прорізування зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба. Карієсрезистентність емалі.	2	2	4	
Тема №7. Склад і властивості ротової рідини: її роль в процесах дозрівання емалі, демінералізації, ремінералізації. Захисні механізми порожнини рота.		2	4	
Всього:	4	14	27	
2 . Профілактика карієсу та захворювань пародонта. Комплексна система профілактичних заходів				
Тема № 8. Мікрофлора порожнини рота, її участь в розвитку основних стоматологічних захворювань. Поверхнєві утворення на зубах. Класифікація назубних нашарувань.		2	2	
Тема №9. Засоби гігієни порожнини рота, їх склад та властивості, покази до застосування залежно від стоматологічного статусу. Предмети гігієни порожнини рота, покази до застосування залежно від стоматологічного статусу.		2	2	
Тема №10. Методи гігієнічного догляду за порожниною рота. Індивідуальна гігієна. Засвоєння чищення зубів. Контрольоване чищення зубів. Професійна гігієна порожнини рота: методи та оснащення.	2	2	2	
Тема №11. Ендогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Взаємодія з лікарем-педіатром. Планування, методи проведення.	2	2	2	
Тема №12 Роль харчування в профілактиці карієсу зубів у дітей. Карієсогенні продукти та шляхи зменшення їх шкідливої дії.		2	2	

Тема №13. Системне введення фторидів. Механізм карієспрофілактичної дії фторидів. Системне призначення макро- і мікроелементів, вітамінів залежно від віку дитини.		2	2	
Тема №14. Екзогенна профілактика карієсу зубів у віковому аспекті. Характеристика засобів для місцевої профілактики карієсу, призначення та способи їх використання.		2	2	
Тема №15. Практичне засвоєння різних методик проведення екзогенної профілактики карієсу у дітей.		2		
Тема №16. Герметизація фісур зубів. Методи, показання до застосування. Засоби для герметизації фісур зубів та методика їх застосування.		2	2	
Тема №17. Практичне засвоєння техніки герметизації фігур зубів.		2		
Тема №18. Профілактика захворювань пародонта у дітей. Основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта. Планування, методи проведення.		2	2	
Тема №19. Гігієна порожнини рота як основа профілактики захворювань пародонта. Призначення засобів для гігієнічного догляду за порожниною рота залежно від стану тканин пародонта.	2	2	2	
Тема №20. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Основні етапи впровадження та організаційні принципи. Підготовка, складання програми.		2	1	
Тема №21. Критерії оцінки ефективності програми комплексної системи профілактики.		2	2	
Тема №22. Диспансеризація дітей у стоматолога як основний метод впровадження первинної профілактики. Принципи, організаційні форми, етапи диспансеризації. Методика формування стоматологічних диспансерних груп.		2	2	
Тема №23. Санітарна освіта – складова первинної профілактики стоматологічних захворювань. Організація стоматологічної санітарної освіти, її форми, методи, засоби.		2	2	
Тема №24. Гігієнічне стоматологічне навчання та виховання дітей в організованих дитячих колективах. Проведення уроку здоров'я.		2	6	
Тема №25. Захист бесід з профілактики стоматологічних захворювань.		2		
Всього:	6	36	33	

4. Тематичний план лекцій (кількість годин - 10)

№ п/п	Тема	К-ть годин
V семестр		
1	Будова та біологічні властивості твердих тканин зуба (хімічний склад, структура, мінералізація). Основні стоматологічні захворювання у дітей	2
2	Обмінні процеси в твердих тканинах зуба. Проникливість емалі. Структурно-функціональна резистентність емалі, фактори, що її обумовлюють та методи визначення.	2
VI семестр		
3	Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Системне та місцеве застосування фторидів. Механізм карієс профілактичної дії фторидів.	2
4	Організація та методика проведення первинної стоматологічної профілактики у дітей. Роль харчування у профілактиці карієсу. Антенатальна профілактика карієсу зубів.	2
5	Поверхневі утворення на зубах. Гігієна порожнини рота, індекси, їх визначення. Професійна гігієна порожнини рота.	2
Всього годин:		10

5. Тематичний план практичних занять

№ п/п	Тема практичного заняття	К-ть годин
V семестр		
1	Введення в курс профілактики. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань: поняття, мета, методи. Інструктаж з техніки безпеки в стоматологічному кабінеті.	2
2	Анатомо-фізіологічні особливості будови органів порожнини рота у віковому аспекті. Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки, формування зубів, слизової оболонки порожнини рота та тканин пародонта.	2
3	Алгоритм стоматологічного обстеження. Запис зубної формули. Практичне ознайомлення студентів з методикою огляду один на одному.	2
4	Індекси карієсу. Індекси гігієни порожнини рота (Green-Vermillion, Федорова-Володкіної, Silness-Loe). Індексна оцінка стану тканин пародонта (CPI, PMA, PI, проба Шиллера –Писарева).	2
5	Методика стоматологічного обстеження по ВООЗ. Карта реєстрації стоматологічного статусу. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Методи її виявлення та усунення.	2
6	Структура і біологічні властивості емалі, дентину та пульпи зуба. Дозрівання емалі після прорізування зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба. Карієсрезистентність емалі.	2
7	Склад і властивості ротової рідини. Роль ротової рідини в процесах дозрівання емалі, демінералізації, ремінералізації. Захисні механізми порожнини рота.	2
Всього		14
VI семестр		
8	Мікрофлора порожнини рота, її участь в розвитку основних стоматологічних захворювань. Поверхневі утворення на зубах. Класифікація назубних нашарувань.	2
9	Засоби гігієни порожнини рота, їх склад та властивості, покази до застосування залежно від стоматологічного статусу. Предмети гігієни порожнини рота, покази до застосування залежно від стоматологічного статусу.	2
10	Методи гігієнічного догляду за порожниною рота. Індивідуальна гігієна. Засвоєння чищення зубів. Контрольоване чищення зубів. Професійна гігієна порожнини рота: методи та оснащення.	2
11	Ендогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Взаємодія з лікарем-педіатром. Планування, методи проведення.	2
12	Роль харчування в профілактиці карієсу зубів у дітей. Карієсогенні продукти та шляхи зменшення їх шкідливої дії.	2
13	Системне введення фторидів. Механізм карієс профілактичної дії фторидів. Системне призначення макро- і мікроелементів, вітамінів залежно від віку дитини.	2

14	Екзогенна профілактика карієсу зубів у віковому аспекті. Характеристика засобів для місцевої профілактики карієсу, призначення та способи їх використання.	2
15	Практичне засвоєння різних методик проведення екзогенної профілактики карієсу у дітей.	2
16	Герметизація фісур зубів. Методи, покази до застосування. Засоби для герметизації фісур та методика їх застосування.	2
17	Практичне засвоєння техніки герметизації фісур зубів.	2
18	Профілактика захворювань пародонта у дітей. Основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта. Планування, методи проведення.	2
19	Гігієна порожнини рота як основа профілактики захворювань пародонта. Призначення засобів для гігієнічного догляду за порожниною рота залежно від стану тканин пародонта.	2
20	Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Основні етапи впровадження та організаційні принципи. Підготовка, складання програми.	2
21	Критерії оцінки ефективності програми комплексної системи профілактики.	2
22	Диспансеризація дітей у стоматолога як основний метод впровадження первинної профілактики. Принципи, організаційні форми, етапи диспансеризації. Методика формування стоматологічних диспансерних груп.	2
23	Санітарна освіта – складова первинної профілактики стоматологічних захворювань. Організація стоматологічної санітарної освіти, її форми, методи, засоби.	2
24	Гігієнічне стоматологічне навчання та виховання дітей в організованих дитячих колективах. Проведення уроку здоров'я.	2
25	Захист бесід з профілактики стоматологічних захворювань.	2
	Всього	36
	Всього за навчальний рік	50

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	К-ть годин	Вид контролю
	V семестр		
1	Записати правила використання та утилізації засобів індивідуального захисту та симптоми гострої респіраторної хвороби, COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.	3	поточний
2.	Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки, формування зубів, слизової оболонки порожнини рота та тканин пародонта.	3	поточний
3	Алгоритм обстеження стоматологічного хворого. Особливості обстеження у дітей.	3	поточний
4	Визначення карієсрезистентності емалі.	2	поточний
5	Індекси гігієни порожнини рота	2	поточний
6	Індексна оцінка стану тканин пародонта	2	поточний
7	Карта реєстрації стоматологічного статусу.	2	поточний
8	Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Методи її виявлення та учунення	2	поточний
9	Описати структуру і біологічні властивості емалі, дентину та пульпи зуба	2	поточний
10	Обмінні процеси в емалі і пульпі зуба	2	поточний
11	Записати склад і властивості ротової рідини.	2	поточний
12	Описати захисні механізми порожнини рота	2	поточний
	Всього	27	

VI семестр			
13	Класифікація назубних нашарувань.	2	поточний
14	Описати засоби та предмети гігієни порожнини рота, їх склад та властивості, покази до застосування залежно від стоматологічного статусу.	2	поточний
15	Пігментований зубний наліт: види, етіологія.	2	поточний
16	Лікарська та безлікарська ендогенна профілактика карієсу зубів	2	поточний
17	Рекомендації щодо раціону харчування стоматологічного пацієнта дитячого віку.	2	поточний
18	Записати сучасні препарати для ендогенної профілактики карієсу (фтору, кальцію, вітамінів), покази до їх застосування та дозування.	2	поточний
19	Класифікація зубних паст. Вимоги до дитячих зубних паст.	2	поточний
20	Сучасні матеріали для герметизації фісур постійних зубів у дітей. Записати етапи герметизації фісур.	2	поточний
21	Етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта	2	поточний
22	Призначення гігієнічних засобів догляду за порожниною рота в залежності від віку та стану тканин пародонта	2	поточний
23	Основні етапи впровадження комплексної системи профілактики стоматологічних захворювань.	1	поточний
24	Критерії оцінки ефективності комплексної системи профілактики стоматологічних захворювань.	2	поточний
25	Методика формування стоматологічних диспансерних груп.	2	поточний
26	Форми , методи, засоби стоматологічної санітарної освіти.	2	поточний
27	Написання бесід з профілактики стоматологічних захворювань на тему: 1. Захворювання зубів у дітей 2. Солодощі і карієс зубів 3. Догляд за зубами 4. Щоб зуби не боліли 5. Харчування та здоров'я 6. Як зберегти зуби здоровими? 7. Шкідливі звички 8. Роль зубів у збереженні здоров'я дитини 9. Антенатальна профілактика стоматологічних захворювань 10. Герметизація фісур	6	поточний
	Всього	33	
	Всього за навчальний рік	60 годин	

7. Індивідуальні завдання (ІДРС)

1. Підготувати огляд наукової літератури за темами, що вивчаються.
2. Провести наукове дослідження по темі:
  - Розповсюдженість та інтенсивність каріозного ураження у групи дітей учбового закладу.
  - Вивчення типу мікрокристалізації ротової рідини у студентів групи.
  - Розповсюдженість та інтенсивність захворювань пародонта з урахуванням віку дитини у дошкільних учбових закладах та школах.
  - Провести обстеження групи дітей учбового закладу за методикою ВООЗ із заповненням карти ВООЗ.
  - Провести обстеження стану гігієни рота у групі дітей учбового закладу;
  - Ефективність герметизації фісур зубів за допомогою різних герметиків.
  - Визначення ефективності профілактичних заходів після проведеного курсу екзогенної та ендогенної профілактики препаратами кальцію та фтору.
  - Розробка схем профілактики стоматологічних захворювань у залежності від вмісту фтору в питній воді.
3. Написати реферат по темі:
  - Карієогенна ситуація та шляхи її виявлення.
  - Засоби індивідуальної гігієни порожнини рота та їх вибір відповідно віку дитини та стану ротової порожнини.
  - Предмети індивідуальної гігієни порожнини рота та їх вибір відповідно віку дитини та стану ротової порожнини.
  - Професійна гігієна порожнини рота в профілактиці захворювань порожнини рота.
  - Збережи усмішку!
  - Застосування засобів індивідуальної гігієни відповідно стану порожнини рота та віку дитини.
  - Індивідуальна профілактика захворювань пародонту у дітей.
  - Антенатальна профілактика карієсу у дітей.
  - Нові технології в профілактиці стоматологічних захворювань.
  - Герметизація фісур - найефективніший метод профілактики карієса.
  - Фторпрофілактика у сучасних умовах.
  - Ендогенна профілактика карієсу зубів у дітей різного віку.
  - Застосування герметиків-силантів - найефективніший метод профілактики карієсу.

4. Завдання для самостійної роботи

Самостійне опрацювання певних стоматологічних маніпуляцій, відповідно тематичного плану. Фіксація проведених практичних маніпуляцій студентом у щоденнику практичних навичок. Написання рефератів і створення мультимедійних презентацій, виготовлення наочних посібників навчання.

8. Методи навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції;
- б) практичні заняття;
- в) самостійна робота студентів (СРС);
- г) індивідуальні завдання (ІДРС).

Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС та ІДРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, що входять до складу дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань».

Теми **лекційного курсу** розкривають найважливіші проблемні питання відповідних розділів дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань»

Тривалість **практичних занять - 2 академічні години (90 хвилин)**.

■ **Пояснювально-ілюстративний** або **інформаційно-рецептивний**, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

■ **репродуктивний**, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;

■ **метод проблемного викладу**, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача; цей метод навчання реалізується шляхом навчання студентів на проблемних ситуаціях з метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;

■ **частково-пошуковий** або **евристичний**, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, студенти - гіпотезу;

■ **дослідницький**, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

Методи навчання у вищій школі також можуть бути поділені на:

■ методи, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань студентами (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);

■ **методи застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (семінарські й практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);

■ методи **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;

■ **методи заохочення і покарання**.

Слід пам'ятати, що максимальна ефективність навчання може бути досягнута лише за умови раціонального (системного) поєднання різних методів.

Досягнення часткових цілей того чи іншого методу відбувається шляхом застосування прийомів навчання конкретних операцій, які в різних комбінаціях і в різних послідовностях утворюють різні методи, або можуть по-різному сполучатися, утворюючи при цьому варіанти одного методу.

Методика організації практичних занять дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань».

1. Індивідуальне усне опитування студентів, роз'яснення окремих питань теми поточного заняття, відповіді на запитання студентів - **30 хвилин**.

2. Впродовж **30 хвилин** студенти самостійно опрацьовують певні стоматологічні маніпуляції, відповідно тематичного плану. Викладач контролює роботу студентів, дає пояснення, підкреслює особливості проведення стоматологічних маніпуляцій.
3. Фіксація проведених практичних маніпуляцій студента під час практичної частини поточного заняття **у щоденнику практичних навичок відповідних завдань 10 хвилин.**
4. Контроль кінцевого рівня знань студентів - **15 хвилин.** Проводиться у вигляді вирішення тестових завдань (рівня а-3) або індивідуального усного опитування, вирішення ситуаційних задач.
5. Закінчуючи практичне заняття, викладач підводить його підсумки, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання - **5 хвилин.** Для реалізації вищезазначеної методики організації практичних занять на першому занятті кожному студенту надається докладний **план роботи впродовж періоду вивчення дисципліни**, а також забезпечуються умови для його виконання. Цей план включає:

- перелік теоретичних знань з дисципліни, що має засвоїти студент;
- перелік практичних навичок, що повинен виконати кожен студент впродовж вивчення дисципліни;
- алгоритми виконання основних стоматологічних маніпуляцій;
- щоденник практичних навичок для фіксації проведених практичних маніпуляцій студента під час практичної частини поточного заняття.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає:

- підготовку до практичних занять;
- самостійне опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять, але контролюються та оцінюються викладачем під час проведення підсумкового модульного контролю;
- індивідуальну дослідницьку роботу (ІДРС), участь у роботі наукового студентського гуртка, науково-практичних студентських конференціях тощо;
- підготовку до семестрового екзамену.

9. Методи контролю, формою підсумкового контролю яких є екзамен:

Контроль знань з вивчення дисципліни проводиться у вигляді: **поточного контролю**, що здійснюється на кожному практичному занятті й дає змогу виявити рівень засвоєння окремих елементів навчального матеріалу. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки в кінці семестру конвертуються у бали.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 72 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$X = CA \times 120 / 5$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	4.45	107	3.91	94	3.37	81
4.95	119	4.41	106	3.87	93	3.33	80
4.91	118	4.37	105	3.83	92	3.29	79
4.87	117	4.33	104	3.79	91	3.25	78
4.83	116	4.29	103	3.74	90	3.2	77
4.79	115	4.25	102	3.7	89	3.16	76
4.75	114	4.2	101	3.66	88	3.12	75
4.7	113	4.16	100	3.62	87	3.08	74
4.66	112	4.12	99	3.58	86	3.04	73
4.62	111	4.08	98	3.54	85	3	72
4.58	110	4.04	97	3.49	84	Менше 3	Недос-татньо
4.54	109	3.99	96	3.45	83		
4.5	108	3.95	95	3.41	82		

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні та на окремих його завершених етапах за національною шкалою та шкалою ECTS. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію студента. Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

Екзамен - це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за навчальний рік, що проводиться як контрольний захід. Студент вважається допущеним до екзамену з навчальної дисципліни, якщо він відвідав усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, виконав усі види робіт, передбачені робочою програмою цієї навчальної дисципліни та при її вивченні впродовж навчального року набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали).

Екзамен проводиться у письмовій формі у період екзаменаційної сесії, відповідно до розкладу. Форма проведення екзамену має бути стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки. Екзамен з профілактики стоматологічних захворювань включає 80 тестових завдань.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні екзамену становить 80.

Мінімальна кількість балів при складанні екзамену-50. *Кількість балів з поточного контролю та іспиту, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:*

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

10. Методики оцінювання поточної навчальної діяльності:

Теоретичних знань:

1. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.

2. Письмовий теоретичний контроль. *Практичних навичок та вмінь:*

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Методи контролю засвоєння тем.

Теоретичних знань:

1. Індивідуальне усне опитування.

2. Письмове вирішення тестових завдань або комп'ютерний тестовий контроль.

3. Письмовий теоретичний контроль.

Практичних навичок та вмінь:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Теоретичних знань:

1. Письмове вирішення тестових завдань 2-го рівня або комп'ютерний тестовий контроль.

2. Індивідуальне усне опитування.

Практичних навичок та вмінь:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності – проводиться лише після поточного заняття, що передує іспиту. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

– підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять (з точністю до сотих бала);

– для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі студент отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

– середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять, а не на фактично відвідану студентом.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» складає **72 бала**.

Результат екзамену оцінюється у балах (традиційна 4-бальна оцінка не виставляється). Максимальна кількість балів за екзамен складає 80 балів. Мінімальна кількість балів за іспити, за які контроль вважається складеним, є 50 балів. Максимальна кількість балів за навчальну дисципліну складає 200 балів. Критерії

Оцінки:

- **«відмінно»** – одержує студент, який повною мірою володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, може використовувати одержані знання для відповіді на питання, обгрунтовує свою відповідь; засвоїв практичні навички, передбачені темою заняття; розв'язує тестові завдання з теми та пояснює хід їх розв'язання;

- **«добре»** – одержує студент, який повною мірою володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, може використовувати одержані знання для відповіді на питання, але з деякими утрудненнями обгрунтовує свою відповідь; засвоїв практичні навички, передбачені відповідним заняттям; може розв'язати тестові завдання з теми і пояснити хід їх розв'язання;

- **«задовільно»** - одержує студент, який недостатньо володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, з утрудненням використовує одержані знання, не може обгрунтувати свою відповідь; не достатньо засвоїв практичні навички, передбачені відповідним заняттям; з утрудненням розв'язує тестові завдання з теми;

- **«незадовільно»** - одержує студент, який не володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, не може використовувати одержані знання для відповіді на питання та обгрунтувати свою відповідь; не засвоїв всі практичні навички, передбачені відповідним заняттям; не може розв'язати і пояснити розв'язання тестових завдань з теми.

13. Методичне забезпечення дисципліни

1. **Робочий** навчальний план з дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань».

2. **Довідники** для студентів з вивчення дисципліни.

3. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів

4. Методичні розробки, тези, тексти, мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;

5. **Методичні розробки** для організації самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять – відповідно до кількості тем.

6. Щоденник практичних навичок для фіксації проведених практичних маніпуляцій студентом під час практичної частини поточного заняття до кожної з **30 тем**.
7. Професійні алгоритми для оволодіння професійними вміннями та навичками (входять до складу методичних вказівок для студентів).
8. Методичні розробки практичних занять для викладачів - відповідно до кількості тем
9. Комплекти тестових завдань для письмового вирішення *при проведенні практичних занять (10 тестів)* - відповідно до кількості тем.
10. Перелік практичних навичок (**21 навичок**) до ПМК з дисципліни „Профілактика стоматологічних захворювань”
11. **80 тестових завдань** (у 6-ти варіантах) до екзамену з дисципліни „Профілактика стоматологічних захворювань”
14. **Рекомендована література.**

Основна (базова) література

1. Терапевтична стоматологія дитячого віку Том1: підруч./ Л.О. Хоменко, Ю.Б.Чайковський, Н.І.Смоляр [та ін.]; за ред. проф. Л.О. Хоменко. – К.: Книга плюс, 2014.- 432 с.
2. Терапевтична стоматологія дитячого віку Том 2: підруч./ Л.О. Хоменко, Ю.Б.Чайковський, О.В. Савичук [та ін.]; за ред. проф. Л.О. Хоменко. – К.: Книга плюс, 2016.- 328 с.
3. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. / Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Карпенко [та ін.]; за ред. проф. Л.Ф. Каськової. –Х.: Факт, 2011. –392с.

Додаткова література:

1. Терапевтическая стоматология детского возраста под редакцией проф. Л.А. Хоменко. - Київ: Книга плюс, 2007.- 815с.
2. Хоменко Л.А., Кисельникова Л.П., Смоляр Н.И., Чайковский Ю.Б., Савичук А.В., Остапко Е.И., Биденко Н.В., Шматко В.И., Голубева И.Н., Кононович Е.Ф. и др.. Терапевтическая стоматология детского возраста.— Київ: Книга плюс, 2013. — 864с.
3. Современные средства экзогенной профилактики заболеваний полости рта / Л.А. Хоменко, Н.В. Биденко, Е.И. Остапко, В.И. Шматко – Киев: Книга плюс, 2001. – 208с.